

Memo

Memo historie Westelijke Randweg Woerden: Intern onderzoek deel 1

Deze memo betreft deel 1 van het interne onderzoek: 'Samenvattend overzicht van de historie van met name de financiering van de Westelijke Randweg Woerden'. Het maakt deel uit van het pakket aan verkennende onderzoeken naar de westelijke randweg, beschreven in de door de raad vastgestelde 'Onderzoeksopzet Westelijke Randweg'. Het tweede interne onderzoek richt zich specifiek op het plan van het 'Consortium Westelijke Randweg Woerden' en is in een aparte memo opgenomen.

Als toelichting op dit onderzoek is op pagina 13 van de Onderzoeksopzet het volgende vermeld: *"Er is behoefte aan een samenvattend overzicht van de historie van met name de financiering van de Westelijke Randweg Woerden."*

Dit memo is zorgvuldig opgesteld aan de hand van bureauonderzoek. Hierbij zijn onder andere de BRAVO Voortgangsrapportages (opgesteld door het BRAVO projectteam) en raad- en collegestukken van de gemeente Woerden betrokken. Tevens hebben enkele gesprekken plaatsgevonden met leden van het projectteam.

In onderstaande paragraaf wordt een chronologisch, feitelijke weergave gegeven van de belangrijkste politiek-bestuurlijke gebeurtenissen. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de financiering van de Westelijke Randweg.

Samenvattend overzicht van de historie

In maart 2003 verscheen de nota 'Als je niet oppast, loopt het vast' van de Stuurgroep A12 BRAVO¹. Verschillende bestuurlijke vertegenwoordigers² uit de regio zijn toentertijd samengekomen om tot een gezamenlijke aanpak te komen voor de grootste verkeersproblemen in de regio. Het resultaat van deze aanpak was een lange termijnvisie, die moest leiden tot een samenhangend verkeersnetwerk in de toekomst. Als één van de korte termijn projecten is de Westelijke randweg Woerden (WRW) aangewezen. Dit leidde in mei 2003 tot de ondertekening van de Bestuursovereenkomst A12BRAVO door de gemeente Woerden.

Omdat in 2003 de financiering voor deze randweg ontbrak is de WRW als 'uitgesteld project' benoemd. Hetzelfde gold voor de Oostelijke randweg Woerden en de Oostelijke randweg Harmelen. Voor laatstgenoemde is in 2007 de financiering alsnog rondgekomen. Voor de Westelijke en Oostelijke randweg Woerden niet.

De bouwkosten van de westelijke randweg Woerden ('BRAVO 4') zijn eind 2006 geraamd op € 16,8 miljoen. Als dekking was reeds beschikbaar € 12,1 miljoen van de gemeente Woerden en € 0,5 miljoen van de gemeente Bodegraven (omdat deze weg ook positieve effecten zou hebben voor het verkeer

---

¹ BRAVO staat voor 'Brede Regionale Aanpak Voorkomt Oponthoud'.

² Bestuurlijke vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat Directie Utrecht, de provincie Utrecht, het Bestuur Regio Utrecht (BRU) en de gemeenten Utrecht, Woerden, Bodegraven, Montfoort en Nieuwegein

door de kern Nieuwerbrug), in totaal dus € 12,6 miljoen. Dit betekende een tekort van € 4,2 miljoen. Op 8 mei 2008 bereikten toenmalig wethouder Groeneweg (gemeente Woerden) en gedeputeerde Ekkers (Provincie Utrecht) een principeakkoord op basis waarvan de aanleg van BRAVO 4 haalbaar was geworden door het tekort aan financiële middelen op te vangen. In het principeakkoord was afgesproken om dit tekort te dekken uit de afkoopsom van de overdracht van de huidige provinciale wegen N458 (tracé Woerden-Bodegraven tot aan provinciegrens; verwachte afkoopsom € 2,3 miljoen) en N405 (tracé Woerden-Kamerik tot de aansluiting met de N212; verwachte afkoopsom € 2,5 miljoen) aan de gemeente Woerden.

De financiering van de westelijke randweg door de gemeente Woerden werd daarmee gekoppeld aan de overname van een aantal (delen van) provinciale wegen van de provincie Utrecht. In het principeakkoord bestond de financiering van de WRW dus uit een bijdrage van de gemeente Woerden, een bijdrage van de gemeente Bodegraven en de afkoopsom(men) voor enkele provinciale wegen.

Het principeakkoord is aan de gemeenteraad voorgelegd met het verzoek om hiermee in te stemmen. Dat is eind 2008 gebeurd. De provincie Utrecht heeft het principevoorstel echter niet overgenomen. Zij wilde eerst de dekking van haar bijdrage geregeld hebben en heeft geprobeerd deze dekking te vinden vanuit het Utrechts Mobiliteitsplan (UMP). Omdat een dergelijk UMP-traject via de Provinciale Staten verloopt zou dit een groot deel van 2009 in beslag nemen. Een ander obstakel was dat de provincie Utrecht de WRW zag als een gemeentelijke aangelegenheid, omdat deze geen regionale functie zou hebben.

Eind 2009 is geconstateerd dat de kosten voor de grondverwerving niet volledig zijn opgenomen in de kostenraming van 2006. De kosten zijn in het voorjaar van 2010 geraamd op € 11,2 miljoen (prijsspeil 2009 en excl. BTW) voor het noordelijke deel en € 9,6 miljoen (prijsspeil 2009 en excl. BTW) voor het zuidelijk deel. Voor de totale randweg zouden de kosten dan € 20,8 miljoen bedragen (prijsspeil 2009 en excl. BTW). Het betreft hier een actualisatie van de vorige raming uit 2006. De realisatie van de randweg ineens kan een (beperkt) aanbestedingsvoordeel opleveren. Deze kosten zijn gebaseerd op de 'oostelijke variant' en inclusief de kosten van bijvoorbeeld de voorbereiding, grondverwerving, planschade en vastgoed, echter exclusief de kosten van de eventuele geluidsbeperkende maatregelen (stiller asfalt en/of geluidsschermen) of een aanpassing van aan dit project gerelateerde interne wegen en kruisingen.

De gemeente Woerden heeft in het voorjaar van 2010 besloten de financiering van randwegen los te koppelen van de overdracht van provinciale wegen. De aangedragen reden hiervoor was dat de bij de overdracht behorende afkoopsommen zijn bedoeld voor beheer en onderhoud van deze wegen en deze kosten alsnog gemaakt moeten worden. Mede in verband met de in de ogen van de provincie Utrecht niet-regionale functie van de Westelijke randweg Woerden kwam dit project niet in aanmerking voor financiering uit het programma 'Verder!'. Daarmee was het principeakkoord met de provincie achterhaald en moest de financiering van de WRW opnieuw bepaald worden.

In december 2010 is er een voorstel in het college van B&W behandeld waarin een voorkeurstracé en de financiering van het noordelijk deel van de WRW is voorgesteld. Omdat er op dat moment geen uitzicht was op financiering van de volledige randweg (de provincie zag de WRW nog steeds als een gemeentelijke verantwoordelijkheid) heeft het college het voorstel aangehouden en uitgesteld tot de begrotingsbehandeling in het voorjaar van 2011. In het 'juni-overleg' is aanvullend krediet opgenomen in de meerjarenbegroting ten behoeve van de aanleg van het noordelijk deel van de randweg. Dit werd in oktober 2011 definitief besloten. Ook de PPS-constructies³ boden geen kostenreductie voor de gemeente. Hierover zijn met diverse partijen gesprekken gevoerd.

---

³ PPS staat voor publiek-private samenwerking.

In het voorjaar van 2012 heeft de provincie Utrecht besloten af te zien van de aanleg van de Oostelijke randweg Woerden en de gereserveerde gelden terug te geven aan het programma 'Verder!'. Naar aanleiding van de aangenomen motie van D66, CDA, Inwonersbelangen en Lijst Van der Does d.d. 31 mei 2012 is onderzocht of de provinciale gelden die voor de Oostelijke Randweg Woerden gereserveerd waren ook ingezet konden worden voor de WRW. Hiertoe is door het toenmalig college overleg gevoerd met de gedeputeerde van de provincie Utrecht. Dit heeft geen resultaat opgeleverd. De provincie is bij haar eerdere standpunt gebleven dat de WRW een gemeentelijke aangelegenheid is en heeft dit tevens per brief bevestigd. Ondanks de eerdere bereidheid van de gemeente Bodegraven om te zoeken naar een beperkte bijdrage (maximaal € 0,5 miljoen) concludeert het college in haar raadsinformatiebrief van 17 april 2012 dat hier niet op gerekend kan worden. Begin juli 2012 (debat 5 juli 2012) is door de raad het besluit genomen de WRW niet aan te leggen. Het besluit maakte deel uit van een pakket aan maatregelen om in het najaar van 2012 te komen tot een begroting met een sluitend meerjarenperspectief. De randweg verviel daarmee uit het A12BRAVO programma. Aan het raadsbesluit om de westelijke randweg Woerden niet aan te leggen, wordt ook in het latere Coalitieakkoord 2014-2018 onverkort vastgehouden.

Op 27 juni 2013 is er door D66, Progressief Woerden en het CDA een amendement ingediend en aangenomen inzake extern onderzoek Rembrandtlaan - Boerendijk. Volgens de partijen was het zinvol om externe deskundigheid in te schakelen om te proberen tot vernieuwende inzichten te komen, waarbij de inzichten van bewoners meegenomen konden worden. Extern onderzoek moest antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke maatregelen mogelijk zijn om de uitstoot van fijnstof terug te dringen?
- Welke maatregelen er mogelijk zijn om de doorstroming van het verkeer te bevorderen?

In opdracht van de raad heeft het college adviesbureau Grontmij (nu Sweco) een onderzoek laten uitvoeren naar de leefbaarheid en de bereikbaarheid van de route Rembrandtlaan - Boerendijk. De raad heeft gevraagd meer inzicht te geven in de consequenties van het niet doorgaan van de WRW voor de verkeerssituatie op deze route. Bovenstaande vraag heeft geleid tot een verkennend onderzoek naar de mogelijkheden tot vermindering van de intensiteit en verkeershinder op deze route. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst van 11 februari 2014 is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van dit onderzoek.

Op 28 februari 2014 heeft een Consortium van twee partijen de gemeente Woerden een voorstel gedaan om een westelijke randweg voor een bedrag van 12 miljoen euro aan te leggen. Zie voor meer informatie over dit voorstel het tweede interne onderzoek.

Tijdens de politieke behandeling van dit rapport is afgesproken dat er een vervolgonderzoek zou worden uitgevoerd, dat zich zou richten op een gedetailleerde uitwerking van de Gildenbrug inclusief kostenramingen. Tevens zou met een dynamisch verkeersmodel worden gekeken naar de netwerkstructuur van Woerden-West. Het eindrapport *Aanvullende onderzoek naar verbeteringen in de netwerkstructuur van Woerden West* hieromtrent is op 5 december 2014 uitgebracht.

Bij de aanbidding van het laatste rapport aan de gemeenteraad op 13 januari 2015 heeft het college aangegeven de raad naar aanleiding van de uitkomsten in april 2015 een concreet voorstel te doen toekomen om de verkeersdoorstroming in Woerden-West te verbeteren. Alvorens de raad tot de (politieke) behandeling van dit voorstel zou overgaan, wilde de raad graag vernemen hoe de (west)-Woerdense samenleving tegen dit voorstel en de keuzes die voorliggen, zou aankijken. Op 2, 3 en 4 maart 2015 zijn in drie wijken inloopavonden gehouden. Op die avonden zijn de drie scenario's voorgelegd en bewoners konden daarover hun mening geven en suggesties doen. Tevens is op 26 mei 2015 een

hoorzitting gehouden in de raad inzake verkeersdoorstroming Woerden-West. Naast inwoners zijn nadrukkelijk ook vertegenwoordigers van wijkplatforms in het "doelgebied" en andere betrokkenen, zoals ondernemers(platforms), opgeroepen aan de hoorzitting deel te nemen. Naar aanleiding van de onderzoeken van Grontmij heeft het college drie scenario's uitgewerkt. De raad heeft op 2 juli 2015 besloten om te kiezen voor scenario 1, hiervoor € 4,6 miljoen beschikbaar te stellen en de daarbij behorende verkeerskundige maatregelen te laten uitvoeren (aanpassen drie kruispunten, minder aantrekkelijk maken van de Boerendijk en geluid werende maatregelen treffen op de Hollandbaan en Hoge Rijndijk). Voorafgaand aan dit besluit op 30 juni 2015 heeft het OKW middels een brief aan de gemeenteraad nog geageerd tegen de haast op de uitvoering van dit scenario 1. Later is een amendement ingediend van Progressief Woerden, D66, VVD, Sterk Woerden en CU/SGP waarin beslispunt 1 ongewijzigd is gebleven.

In het besluit op 28 april 2015 heeft de raad tevens de opdracht gegeven om een visie op verkeer te laten opstellen. De VVD, Sterk Woerden en Progressief Woerden hebben via een amendement het college verzocht om middels een startnotitie het algehele besluitvormingsproces te beschrijven voor een geactualiseerd verkeersmodel. De Verkeersvisie 2030 is op 28 september 2017 in de raad behandeld en vastgesteld.

Eind 2016 is in Woerden één van de coalitiepartijen uit de coalitie gestapt. De gemeenteraad heeft daarop besloten tot het opstellen en vaststellen van een bestuursakkoord ten behoeve van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een stabiel bestuur. Eén van de onderdelen die in dat akkoord zijn vastgelegd is het laten uitvoeren van een breed, allesomvattend, onderzoek naar de WRW. Alle politieke partijen hebben dit akkoord ondertekend. Op 22 augustus 2017 is de onderzoeksopzet voorgelegd aan de raad. Op 2 oktober 2017 heeft de raad hiermee ingestemd.

Conclusie

Sinds 2003 is de Westelijke randweg Woerden opgenomen in het A12BRAVO project als één van de deelprojecten. In 2003 is de randweg als 'uitgesteld project' gekwalificeerd omdat er op dat moment geen financiering kon worden gevonden. Op 8 mei 2008 bereikten toenmalig wethouder Groeneweg (gemeente Woerden) en gedeputeerde Ekkers (provincie Utrecht) een principeakkoord op basis waarvan de aanleg van BRAVO 4 haalbaar was geworden. Het tekort aan financiële middelen werd in dit principeakkoord opgevangen door de overdracht van een drietal provinciale wegen naar de provincie Utrecht. Dit akkoord ketste af omdat de WRW volgens de provincie geen regionale functie zou hebben. Na onderzoek bleek dat verschillende PPS-constructies ook geen kostenreductie boden voor de gemeente. Hiermee moest de financiering van de westelijke randweg opnieuw bepaald worden. Begin juli 2012 is door de raad het besluit genomen de WRW niet aan te leggen. Aan dit besluit is later vastgehouden. Eén van de onderdelen die in het latere bestuursakkoord is vastgelegd is het laten uitvoeren van een breed, allesomvattend, onderzoek naar de WRW eind 2017 en begin 2018.

Bijlage 1: Kostenvergelijking

Tabel 1: Kostenraming BRAVO4 (excl BTW):

	2006	2009: Actualisatie kostenraming uit 2006 (DHV)
Aanlegkosten	16,8 mln	20,8 mln
- Noordelijk deel WRW		11,8 mln
- Zuidelijk deel WRW		9,6 mln
Bijdrage gem. Woerden	12,1 mln	7,1 mln
Bijdrage gemeente Bodegraven	0,5 mln	n.b.**
Bijdrage provincie Utrecht	4,2	n.v.t..

Bronnen: Voortgangsrapportage A12BRAVO, (november 2010) en Collegevoorstel Vaststellen voorkeustracé A12BRAVO 4 (westelijke randweg Woerden)

*Afgesproken is dit tekort te dekken uit de afkoopsom van de overdracht van de huidige provinciale wegen N458 (tracé Woerden-Bodegraven tot aan provinciegrens; verwachte afkoopsom € 2,3 miljoen) en N405 (tracé Woerden-Kamerik tot de aansluiting met de N212; verwachte afkoopsom € 2,5 miljoen) aan de gemeente Woerden

** Bijdrage gemeente Bodegraven verviel omdat zij de problematiek al zelf had opgelost.

Tabel 2: Opgenomen in begroting (1)

Begrotingsjaar	Scope	Investeringskosten (in euro's)	Afschrijvingstermijn (in Jaren)	Gehanteerde rente (in %)
Begroting 2008: Prioriteitenplanning 2008-2011	Gehele westelijke randweg	€ 10,000,000	25	4,75
Begroting 2009: Prioriteitenplanning 2009-2012	Gehele westelijke randweg	€ 10,000,000	25	4,5
Begroting 2010: Prioriteitenplanning 2010-2013	Gehele westelijke randweg	€ 10,000,000	25	4,5
Begroting 2011: Prioriteitenplanning 2011-2014 (verwijst naar ontwikkelingen uit begroting 2010)	Gehele westelijke randweg	n.b.	n.b.	n.b.
Begroting 2012: Prioriteitenplanning 2012-2015	Alleen noordelijk deel (Netto krediet, rest komt uit reserve)	€ 5,000,000	25	n.b.

Bron: Gemeente Woerden, 2017

Tabel 3: Opgenomen in begroting (2)

Begrotingsjaar	Scope	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Begroting 2008: Prioriteitenplanning 2008-2011	Gehele westelijke randweg							
Begroting 2009: Prioriteitenplanning 2009-2012	Gehele westelijke randweg	€ 425,000	€ 832,000					
Begroting 2010: Prioriteitenplanning 2010-2013	Gehele westelijke randweg	€ 425,000	€ 832,000	€ 814,000	€ 796,000	€ 778,000		
Begroting 2011: Prioriteitenplanning 2011-2014 (verwijst naar ontwikkelingen uit begroting 2010)	Gehele westelijke randweg	€ 425,000	€ 832,000					
Begroting 2012: Prioriteitenplanning 2012-2015	Alleen noordelijk deel (Netto krediet, rest komt uit reserve)	€ 206,250	€ 404,000	€ 395,500	€ 387,000	€ 378,500	€ 370,000	€ 361,500

Bron: Gemeente Woerden, 2017

Tabel 4: Noordelijk deel (fase B); tussen Hollandbaan en N458 (Rietveld) exclusief rotonde Hollandbaan (prijsspeil januari 2009, excl BTW):

	Raming 2006 Noord	Raming 2009 Noord	Verschil 2009 raming ten opzichte van 2006 raming	Verklaring
1. Wegenwerk:	1,23 mln	1,98 mln	+ 0,75 mln	De rotonde is gewijzigd in een kruising; waardoor de N458 over ca 250 meter moet worden verschoven. Stijging eenheidsprijzen
2. Kunstwerken: 2a. Tunnelbak 2b. Brug Oude Rijn	1,29 mln 2,61	3,36 mln	-1,29 mln +0,75 mln	De brug is groter geworden (kleiner dek, grotere aanbruggen). De tunnelbak is optioneel en buiten de raming gehouden

3. Vastgoed: 3a. Grondverwerving 3b. Aankoop woning(en)	0,12 mln 0 mln	3,75 mln	+3,63 mln	In oorspronkelijke raming geen aankoop woningen opgenomen. Grondprijs is gestegen
4a. Engineering 4b. Bijkomende kosten	0,85 mln 0,09 mln	0,79 mln 0,31 mln	- 0,06 mln + 0,22 mln	
Totaal excl. project onvoorzien en BTW	6,19 mln	10,19 mln		
<i>Projectonvoorzien</i>	<i>0,62 mln</i>	<i>1,02</i>	<i>+0,4 mln</i>	
Totaal excl. BTW	6,8 mln	11,2 mln	+ 4,4 mln	

Bron: Gemeente Woerden

Tabel 5: Zuidelijk deel (fase A); tussen Zuidelijke randweg Woerden (project 3) en de Hollandbaan inclusief rotonde Hollandbaan (prijspeil januari 2009, excl BTW):

	Raming 2006 Zuid	Raming 2009 Zuid	Vershil 2009 raming ten opzichte van 2006 raming
1. Wegenwerk:	3,71 mln	2,95 mln	- 0,76 mln
2. Kunstwerken:			
2a. Brug spoor	3,34 mln	3,25 mln	-0,11 mln
2b. Duiker Middenwetering	0,10 mln	0,32 mln	+ 0,22 mln
3. Vastgoed: Grondverwerving	0,45 mln	0,82 mln	+ 0,37 mln
4a. Engineering 4b. Bijkomende kosten	1,20 mln 0,31 mln	0,95 mln 0,46 mln	- 0,25 mln + 0,15 mln
Totaal excl. project onvoorzien en BTW	9,12 mln	8,76 mln	
<i>Projectonvoorzien</i>	<i>0,91 mln</i>	<i>0,88 mln</i>	<i>- 0,03 mln</i>
Totaal excl. BTW	10,04 mln	9,63 mln	- 0,41 mln

Bron: Gemeente Woerden